

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 19.05.2004
KOM(2004)385 v konečnom znení

2004/0121(CNS)

Návrh

ROZHODNUTIA RADY

o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverov na rôzne druhy projektov v Rusku a v Západných nových nezávislých štátoch (ZNNŠ)

(predložená Komisiou)

ODÔVODNENIE

1. Úvod

Tento návrh sa týka poskytnutia záruky Spoločenstva vo výške do 500 mil. EUR na krytie úverov poskytnutých Rusku a Západným novým nezávislým štátom (ZNNŠ)¹ Európskou investičnou bankou (EIB) ako ďalší rozvoj *rozhodnutia o Severnej dimenzii*² a v súlade s politikou ustanovenou v dokumente *Širšia Európa – noví susedia*³. Pri strednodobom prehodnotení⁴ mandátu EIB pre zahraničné úvery podľa rozhodnutia Rady 2000/24/ES⁵ sa potvrdila potreba zvýšiť investície do Ruska a ZNNŠ.

(1) Minulé skúsenosti

Luxemburská Európska rada v decembri 1997 prvýkrát uznala na pôde EÚ Severnú dimenziu v zahraničných a cezhraničných politikách Európskej únie. Viedenská Európska rada (december 1998) a Kolínska Európska rada (jún 1999) ju rozpracovali do konkrétnejšej koncepcie. V novembri 1999 fínske predsedníctvo EÚ uskutočnilo konferenciu ministrov zahraničných vecí o Severnej dimenzii a o mesiac neskôr Helsinská Európska rada vyzvala Komisiu, aby vypracovala Akčný plán na roky 2000 – 2003, ktorý Európska rada schválila v júni 2000 na zasadaní vo Feira. V októbri 2003 Európska rada schválila Druhý akčný plán pre Severnú dimenziu (2004 – 2006), ktorý nadobudol platnosť 1. januára 2004.

Európska rada na zasadaní v Štokholme v dňoch 23. – 24. marca 2001 a na základe návrhu Komisie odsúhlasila, že Spoločenstvo má sprístupniť úvery EIB pre vybrané ekologické projekty v ruskej oblasti Baltského mora. Úverový limit bol obmedzený na 100 mil. EUR a miera záručného krytia bola stanovená na 100 %. Rada rozhodla o týchto konkrétnych kritériách:

- projekty musia mať výrazný environmentálny cieľ a musia predstavovať významný záujem pre EÚ,
- EIB musí spolupracovať a vykonávať spolufinancovanie s ďalšími *medzinárodnými finančnými inštitúciami* (MFI), aby bolo zaistené primerané rozloženie rizika a vhodné podmienky projektov,
- predstavenstvo EIB bude predkladať projekty na schválenie Rade guvernérov, len ak Rusko bude plniť svoje medzinárodné finančné povinnosti vrátane povinností vyplývajúcich z jeho dlhu voči Parížskemu klubu veriteľov.
- každý úver bude Rada guvernérov EIB schvaľovať individuálne.

¹ Bielorusko, Moldavsko a Ukrajina.

² Rozhodnutie Rady 2001/777/ES zo 6. novembra 2001 o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku za straty zo zvláštneho úverovania vybraných ekologických projektov v ruskej oblasti Baltského mora v rámci Severnej dimenzie (Ú. v. ES L 292, 9.11.2001, s. 41).

³ *Širšia Európa — susedia: nový rámec vzťahov s našimi východnými a južnými susedmi*, KOM(2003)104.

⁴ *Strednodobé prehodnotenie mandátu EIB pre zahraničné úvery podľa rozhodnutia Rady 2000/24/ES*, KOM(2003)603.

⁵ Rozhodnutie Rady 2000/24/ES z 22. decembra 1999 o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverov pre projekty mimo Spoločenstva (stredná a východná Európa, stredomorské krajiny, Latinská Amerika, Ázia a Juhoafrická republika) (Ú. v. ES L 9, 13.1.2000, s. 24).

Úvery EIB poskytnuté podľa tohto rozhodnutia sa blížia k limitu 100 miliónov EUR.

(2) Európska politika voči susedom

Rada v zložení pre všeobecné záležitosti a zahraničné vzťahy v novembri 2002 začala prácu na iniciatíve Širšia Európa, berúc do úvahy konkrétnu situáciu na Ukrajine, v Moldavsku a Bielorusku. Kodanská Európska rada v decembri 2002 zdôraznila, že rozšírenie bude slúžiť na upevnenie vzťahov s Ruskom a žiadala, aby sa zlepšenie vzťahov s Ukrajinou, Moldavskom a Bieloruskom zakladalo na dlhodobom prístupe podpory reforiem, udržateľného rozvoja a obchodu.

Komisia v marci 2003 vo svojom oznámení *Širšia Európa – susedia* načrtla navrhovaný prístup k svojim východným a južným susedom s konečným cieľom vytvoriť „kruh priateľov“, oblasť spoločných hodnôt, stability a prosperity, a hlbšej ekonomickej integrácie.

Európska rada z 19. júna 2003 v tomto duchu potvrdila závery Rady v zložení pre všeobecné záležitosti a zahraničné vzťahy zo 16. júna 2003, týkajúce sa oznámenia Komisie *Širšia Európa – susedia*, a tlmočila očakávanie, že Rada aj Komisia sa zasadia o spojenie rôznych prvkov tejto politiky. Komisár Verheugen podal ústnu správu na Rade v zložení pre všeobecné záležitosti v októbri 2003. Táto rada a následne októbrová Európska rada nabádali Komisiu, aby túto záležitosť posunula vpred.

Oznámenie Komisie predvída postupné a cielečné rozširovanie všeobecného úverového mandátu na Rusko a Západné nové nezávislé štáty v úzkej spolupráci s EBOR a ostatnými príslušnými MFI. Rozšírenie činností EIB má byť koncipované tak, aby odmeňovalo reformné úsilie týchto štátov. Takýto krok bude odrážať ich politickú dôležitosť pre EÚ, ako aj potrebu vyšších investícií do ich infraštruktúry, ktoré by mohli byť zabezpečované projektmi EIB.

(3) Strednodobé prehodnotenie mandátu EIB pre zahraničné úvery

Komisia v októbri 2003 predložila Rade a Európskemu parlamentu strednodobé prehodnotenie mandátu EIB pre zahraničné úvery vrátane návrhu zmeny a doplnenia rozhodnutia Rady 2000/24/ES. Tento návrh sa týkal revízie rozpočtových záruk Spoločenstva na zvyšok obdobia mandátu.

V prehodnotení sa navrhlo, že dva regionálne balíky⁶ pre zahraničné úvery EIB treba reštrukturalizovať v rámci celkového úverového balíka na zohľadnenie skutočnosti, že nové členské štáty nespádajú do rámca všeobecného mandátu. Táto reštrukturalizácia odrážala aj vývoj priorít zahraničnej politiky Spoločenstva.

Okrem toho v súlade s oznámením *Širšia Európa – susedia* sa podal návrh na postupné rozširovanie úverov EIB v Rusku a ZNNŠ. Komisia navrhla Rade prideliť 300 mil. EUR Rusku a ZNNŠ v rámci všeobecného mandátu pre zahraničné úvery.

⁶ Limity boli takéto: juhovýchodní susedia 9 185 mil. EUR, stredomorské krajiny 6 520 mil. EUR, Latinská Amerika a Ázia 2 480 mil. EUR, Juhoafrická republika 825 mil. EUR a zvláštny akčný program pre colnú úniu s Tureckom 450 mil. EUR.

2. NÁVRH

Rada ECOFINu z 25. novembra 2003 vo svojich záveroch týkajúcich sa finančnej spolupráce s Ruskom a ZNNŠ odsúhlasila záruku Spoločenstva s limitom 500 mil. EUR pre úvery, ktoré EIB poskytne z vlastných zdrojov v Rusku a ZNNŠ. Toto opatrenie by sa mohlo považovať za ďalší rozvoj rozhodnutia 2001/777/ES. Bude slúžiť pre obmedzené úvery v Rusku a ZNNŠ do určitých sektorov (t. j. životné prostredie a dopravná, telekomunikačná a energetická infraštruktúra na prioritných osiach TEN s cezhraničným aspektom pre členský štát) a malo by dostať výnimočné 100 % záručné krytie mimo všeobecného mandátu pre zahraničné úvery.

Rozšírenie činnosti EIB na ZNNŠ má byť koncipované na odmeňovanie reformného úsilia vynakladaného týmito novými susedmi. V prípade Ruska by úvery mali ďalej stavať na skúsenostiach získaných zo súčasného úverového mandátu na podporu ekologických projektov v ruskej oblasti Baltského mora. Toto rozšírenie bude odrážať politickú dôležitosť tohto regiónu pre EÚ, ako aj potrebu vyšších investícií do infraštruktúry, ktoré možno zabezpečovať projektmi EIB.

Tento mandát bude na jednej strane podliehať vhodným podmienkam v zhode s dohodami s EÚ na vysokej úrovni o politických a makroekonomických aspektoch, a s ostatnými MFI o sektorových a projektových aspektoch, a na druhej strane primeranej del'be práce medzi EIB a EBOR. Úvery EIB sa budú aktivovať za každú krajinu individuálne, s podmienkou vynaloženia primeraného reformného úsilia v každej príslušnej krajine. Navrhuje sa, aby sa individuálne krajiny stali oprávnené v rámci limitu, keď splnia konkrétne podmienky podľa dohôd vysokej úrovne medzi Európskou úniou a príslušnou krajinou o politických a makroekonomických aspektoch. Komisia určí, kedy jednotlivá krajina splnila konkrétne podmienky, a informuje o tom EIB.

Na rozdiel od rozhodnutia o Severnej dimenzii tento návrh nepredpokladá individuálne schvaľovanie Radou guvernérov EIB.

V súlade s rozhodnutím 2000/24/ES o všeobecnom mandáte sa navrhuje, že toto rozhodnutie sa bude vzťahovať na úverovú činnosť EIB do konca januára 2007.

Zaradenie Ruska a ZNNŠ do všeobecného mandátu sa bude hodnotiť pri prehodnocovaní všeobecného mandátu, ktoré sa má realizovať v r. 2006.

3. VPLYV NA ROZPOČET

Odhady EIB za úvery, ako aj odhady Komisie za úvery pre Euratom a úvery na makrofinančnú pomoc ponechávajú dostatočné rozdiely na krytie záruky pre navrhované rozšírenie mandátu z Rezervy do Záručného fondu. Priamy vplyv rozšírenia na rozpočet je spojený s mechanizmom Záručného fondu a má dopad na použitie Rezervy pre Záručný fond. Pozri tabuľku nižšie:

Tabuľka 1: Odhady Záručného fondu

(milióny EUR)

	2004		2005		2006 ³	
	výška úveru	krytie	výška úveru	krytie	výška úveru	krytie
Úvery EIB						
Mandát	2.840,00	166,14	2.909,00	170,18	2.910,00	170,24
oprava ¹	-181,00	-10,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Ruská oblasť Baltického mora	75,00	6,75	0,00	0,00	0,00	0,00
oprava ¹	-15,00	-1,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Rusko/ZNNŠ	100,00	9,00	200,00	18,00	200,00	18,00
oprava ¹	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Úvery EIB spolu	2.819,00	169,95	3.109,00	188,18	3.110,00	188,24
Úvery na makrofinančnú pomoc	200,00	18,00	250,00	22,50	250,00	22,50
Úvery pre Euratom	223,50	20,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkové krytie opravnými položkami		208,07		210,68		210,74
Rezerva		221,00		225,00		229,00
Rozdiel		12,93		14,32		18,27
Zostatková kapacita 100% záruky na r. 2004-2006	ročná ² kumulovaná	143,71 143,71	159,15 302,86		202,94 505,80	

¹ Oprava krytia opravnými položkami za r. 2003 na zohľadnenie úverov v r. 2003.

² Ročná zostatková kapacita = rozdiel / 0,09.

³ V skutočnosti 31. január 2007.

Rozpočtové kapitoly podporujúce záruku Spoločenstva sa uvádzajú s označením „p.m.”.

Návrh

ROZHODNUTIA RADY

o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverov na rôzne druhy projektov v Rusku a v Západných nových nezávislých štátoch (ZNNŠ)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä jej článok 308,

so zreteľom na návrh Komisie⁷,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu⁸,

keďže:

- (1) na podporu politiky Európskej únie vo vzťahu k európskym susedom Rada chce umožniť, aby Európska investičná banka (EIB) poskytovala úvery na niektoré druhy projektov v Rusku a v Západných nových nezávislých štátoch („ZNNŠ“), menovite v Bielorusku, Moldavsku a na Ukrajine,
- (2) na podporu iniciatívy Severná dimenzia, ktorá bola založená na zasadaní Európskej rady v Helsinkách v decembri 1999, sa prijalo Rozhodnutie Rady 2001/777/ES zo 6. novembra 2001 o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku za straty zo zvláštneho úverovania vybraných ekologických projektov v ruskej oblasti Baltského mora v rámci Severnej dimenzie⁹,
- (3) úvery EIB podľa rozhodnutia 2001/777/ES sa v súčasnosti blížia k svojmu maximálnemu limitu,
- (4) Rada ECOFINu z 25. novembra 2003 odsúhlasila vo svojich záveroch dodatočný prídelenie na úvery poskytované Európskou investičnou bankou Rusku a ZNNŠ ako ďalší rozvoj rozhodnutia 2001/777/ES pre projekty v oblastiach, v ktorých EIB má komparatívnu výhodu a tam, kde nie je naplnený dopyt po úveroch. Oblasť, v ktorých sa predpokladá, že EIB má „komparatívnu výhodu“, sú: životné prostredie, ako aj dopravná, telekomunikačná a energetická infraštruktúra na prioritných osiach Transeurópskej siete (TEN – *Trans-European network*), ktoré majú cezhraničné dôsledky na členský štát,
- (5) úverový mandát musí na jednej strane podliehať primeraným podmienkam v zhode s dohodami s EÚ na vysokej úrovni o politických a makroekonomických aspektoch, a

⁷ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁸ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁹ Ú. v. ES L 292, 9.11.2001, s. 41.

s ostatnými medzinárodnými finančnými inštitúciami o sektorových a projektových aspektoch, a na druhej strane primeranej del'be práce medzi EIB a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBOR),

- (6) financovanie z EIB by malo byť riadené v súlade so zvyčajnými kritériami a postupmi EIB vrátane primeraných kontrolných opatrení, ako aj s príslušnými pravidlami a postupmi týkajúcimi sa Dvora audítorov a Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) tak, aby podporovalo politiku Spoločenstva; keďže musia existovať pravidelné konzultácie medzi EIB a Komisiou na zabezpečenie koordinácie priorit a činností v príslušných štátoch a na meranie pokroku dosiahnutého pri plnení príslušných cieľov politiky Spoločenstva,
- (7) Rusko a ZNNŠ treba v úplnej miere brať do úvahy pri prehodnocovaní v r. 2006 všeobecného mandátu EIB podľa rozhodnutia Rady 2000/24/ES z 22. decembra 1999 o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverov pre projekty mimo Spoločenstva (stredná a východná Európa, stredomorské štáty, Latinská Amerika, Ázia a Juhoafrická republika)¹⁰,
- (8) Zmluva o ES neustanovuje pre prijatie tohto rozhodnutia iné právomoci ako právomoci podľa článku 308,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

Cieľ

Spoločenstvo poskytne Európskej investičnej banke (ďalej „EIB“) záruku na všetky nezaplatené, ale splatné platby, týkajúce sa úverov otvorených v súlade s jej zvyčajnými kritériami a na podporu príslušných cieľov zahraničnej politiky Spoločenstva na investičné projekty realizované v Rusku a v Západných nových nezávislých štátoch, a to v Bielorusku, Moldavsku a na Ukrajine.

Článok 2

Oprávnené projekty

Oprávnené projekty musia byť ekonomicky realizovateľné a musia predstavovať významný záujem pre Európsku úniu. Oprávnenými sektormi sú životné prostredie, ako aj dopravná, telekomunikačná a energetická infraštruktúra na prioritných osiach Transeurópskej siete (TEN), ktoré majú cezhraničné dôsledky na členský štát.

¹⁰ Ú. v. ES L 9, 13.1.2000, s. 24.

Článok 3

Maximálny limit a podmienky

1. Celkový maximálny limit otvorených úverov je 500 miliónov EUR.
2. EIB dostane výnimočnú 100 % záruku Spoločenstva, ktorá kryje celkovú sumu úverov otvorených na základe tohto rozhodnutia a všetky súvisiace sumy.
3. Projekty financované úvermi krytými touto zárukou musia spĺňať tieto kritériá:
 - (a) oprávnenosť podľa článku 2,
 - (b) spolupráca, a tam, kde je to vhodné, spolufinancovanie EIB s inými medzinárodnými finančnými inštitúciami, aby sa zabezpečilo primerané rozloženie rizika a vhodné podmienky projektu.

EIB a EBOR sa delia o prácu primeraným spôsobom.

Článok 4

Oprávnenosť jednotlivých krajín

Jednotlivé krajiny sa stanú oprávnené v rámci maximálneho limitu, keď splnia konkrétne podmienky v súlade s dohodami vysokej úrovne medzi Európskou úniou a príslušnou krajinou o politických a makroekonomických aspektoch. Komisia stanoví, kedy jednotlivá krajina splnila konkrétne podmienky, a informuje o tom EIB.

Článok 5

Správy

Komisia informuje Európsky parlament a Radu každý rok o úverových operáciách realizovaných na základe tohto rozhodnutia a súčasne predloží hodnotenie vykonávania tohto rozhodnutia a koordinácie medzi medzinárodnými finančnými inštitúciami podieľajúcimi sa na projektoch.

Tieto informácie musia obsahovať hodnotenie príspevku úverov poskytnutých na základe tohto rozhodnutia k plneniu príslušných cieľov zahraničnej politiky Spoločenstva.

EIB bude na účel prvého a druhého odseku zasielať Komisii príslušné informácie.

Článok 6

Doba trvania

Záruka sa vzťahuje na úvery podpísané do 31. januára 2007.

Ak po uplynutí tohto obdobia úvery poskytnuté Európskou investičnou bankou nedosiahnu celkový maximálny limit ustanovený v článku 3, odsek 1, toto obdobie sa automaticky predlžuje o šesť mesiacov.

Článok 7

Záverečné ustanovenia

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť odo dňa uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. EIB a Komisia určia podmienky, za ktorých sa záruka poskytuje.

V Bruseli

*za Radu
predseda*

FINANČNÝ VÝKAZ

FINANČNÝ VÝKAZ			
			DÁTUM:
1. ROZPOČTOVÁ KAPITOLA: 01 04 01 11 (predtým B0-222) záruka Európskeho spoločenstva pre úvery Európskej investičnej banky pre tretie krajiny.			PRÍDELY:
2. NÁZOV: Rozšírenie záruky Európskeho spoločenstva o úvery EIB pre Rusko a Západné nové nezávislé štáty (ZNNŠ – Bielorusko, Moldavsko a Ukrajina).			
3. PRÁVNY ZÁKLAD: Návrh rozhodnutia Rady o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverových projektov v Rusku a v Západných nových nezávislých štátoch (ZNNŠ).			
4. CIELE: Cieľom rozpočtovej položky je poskytnúť rozpočtové zabezpečenie pre záruky poskytnuté Európskym spoločenstvom pre Európsku investičnú banku. Návrh predpokladá maximálny limit 500 miliónov EUR na krytie úverov pre Rusko a ZNNŠ poskytnutých Európskou investičnou bankou do konca januára 2007, čo sa týka úverov poskytovaných z jej vlastných zdrojov. Táto akcia dostane 100 % záruku Spoločenstva.			
5. FINANČNÉ DÔSLEDKY len ak nastane čerpanie záruky.	2004 (mil. EUR)	2005 (mil. EUR)	2006 (mil. EUR)
5.0 VÝDAVKY - VYÚČTOVANÉ NA ŤARCHU ROZPOČTU ES (PREPLATENIA/INTERVENCIE) Priamy rozpočtový vplyv rozšírenia sa týka <i>povinných výdavkov</i> spojených s mechanizmom Záručného fondu pre zahraničné akcie. - NÁRODNÉ ORGÁNY - OSTATNÉ	[9]	[18]	[18]
5.2 METÓDA VÝPOČTU: Priamy vplyv rozšírenia na rozpočet je spojený s mechanizmom Záručného fondu a má vplyv na použitie Rezervy pre Záručný fond. Počíta sa podľa platných predpisov fondu: suma zaručeného úveru * paušálna záručná miera * miera krytia opravnými položkami = 500 miliónov EUR * 100 % * 9 % = 45 miliónov EUR. Možno predpokladať nasledujúce objemy podpisov: v r. 2004 100 miliónov EUR, v r. 2005 200 miliónov EUR a v r. 2006 200 miliónov EUR. Odhady EIB za úvery na tieto roky, ako aj odhady Komisie za úvery pre Euratom a úvery na makrofinančnú pomoc ponechávajú dostatočné rozdiely na financovanie navrhovaného rozšírenia mandátu z Rezervy do Záručného fondu Rozpočtové kapitoly podporujúce záruku Spoločenstva sa uvádzajú s označením „p.m.“. Ak EIB aktivuje záruku Spoločenstva, Záručný fond intervencuje. Čerpanie z rozpočtu Spoločenstva sa uplatní, až keď sa vyčerpajú zdroje Fondu. V dôsledku toho výšku a čas žiadneho čerpania z tejto rozpočtovej kapitoly nemožno vypočítať vopred a nemalo by nastať, keďže sa vytvoril mechanizmus záručného fondu na zamedzenia priameho čerpania z rozpočtu Spoločenstva.			
6.0 MÔŽE BYŤ PROJEKT FINANCOVANÝ Z PRÍDELOV ZACHYTENÝCH V PRÍSLUŠNEJ KAPITOLE SÚČASNÉHO ROZPOČTU?			ÁNO
POZNÁMKY:			